

נראדה אור

פרשת כי תצא תשפ"ג

גליין קפו שנה ד

באור רבוה"ק מלעכוויטש קוידענו

{ שניני אור }

הנה הגיעו זמני התשובה ואף זושא חפץ לשוב בתשובה, אבער תשובה איז דאך א שווערע זאך והכי צד נצליח לחזור בתשובה. נקיים אם כן לכל הפחות את הנוטריקון של תיבת תשובה...

אמרי קודש אלו שנאמרו מפה טהור של הרה"ק הרבי ר' זושא ז"ע היה מרן אדמו"ר מוהרחה"ד ז"ע חוזר בכל שנה בימי הרחמים, וכך גם שומעים אנו זאת מלהבל"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א המדגיש תמיד שאמרות קדשו של אותו צדיק ודאי חיים וקיימים ויש בהם כח לעבודת התשובה לכל יהודי.

דא עקא שיש השומעים בעיקר בדברים אלו שתשובה איז א שווערע זאך – עבודה קשה היא, ואם הרה"ק הרר"ז תמה היה הכיצד יוכל לחזור בתשובה, לי הקטן ודאי ודאי שאין סיכוי. אף אדמו"ר שליט"א תמה בדברות קדשו ברעוא דרעוין בשבת שעברה אחר שהזכיר כדרכו דיבורי קודש אלו, תשובה היא הרי מצוה מן התורה ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, הכיצד אם כן יתכן שזו משימה קשה מדי עבורנו.

הבהיר אדמו"ר שליט"א: ראשית כל חשוב להדגיש שבתשובתו של הרר"ז ודאי אין לנו השגה – הלואי ולמצוותינו תהיה נגיעה כלשהי למה שנחשב אצלו כעבירות, כך שמה שהתכוין בדבריו קשה לחזור בתשובה כלפי עצמו אין לנו אפשרות להבין.

אך בנוגע אלינו – הקיום הפשוט של מצוות התשובה הוא החלטה כנה שמכאן ואילך אשתפר במה שצריך כפי יכולתי ולכך ודאי שיש בנו כח, כונת דברי הרר"ז על קושי התשובה היא על דרגה נעלית ופנימית יותר בעבודת התשובה – להשיב את האיברים והחושים להיות דבקים בהשם יתברך כפי שהיו קודם החטא, ובכדי לזכות לתשובה זו נתן לנו הרר"ז את הכללים הנרמזים בתיבת תשובה.

כך הלא אמרו צדיקים: תשובה איז נישט קיין בער, תשובה איז נאר א קער [- תשובה אינה 'דוב', תשובה היא רק להפוך כיוון].

לא בשמים היא ולא מעבר לים – אומרת התורה על מצוות התשובה (כפירוש הרמב"ם) כי קרוב אליך הדבר מאד.

רק מה שבטוח שמבלי לעצור לרגע ולעשות חשבון נכון מה וכיצד מתקדמים לא נצליח לעשות שינוי ממש בשום תחום. גירעננט איז שוין האלב בייצאלט [- עריכת חשבון היא כבר חצי תשלום] – השתמשו הצדיקים בלשון הסוחרים, לאחר חשבון נכון הננו כבר הרבה יותר קרובים לתיקון.

ההחלטה בידינו, הבה לא נפספס.

{ זברות קודש }

בקיום המצוות באהבה ויראה זוכה להדבק ביוצרו

שלמות העבודה במחשבה דיבור ומעשה

ביאור העניין כי האדם צריך לדבק עצמו בהשם יתברך שיאיר בנפשו שם הוי"ה ב"ה, ובספה"ק איתא שלכך יש בעבודת הבורא מחשבה דיבור ומעשה שהם כנגד אותיות שם הוי"ה. המעשה בקיום מעשה המצוות, והדיבור בדיבורי תורה ותפלה שעל ידם מדבק עצמו ביוצרו. אמנם צריך לצרף למעשה ולדבור חלק המחשבה – הרגשת אהבה ויראה בלב.

שבבואו לקיים מצוה יתבונן מהי המצוה ולפני מי נגש לקיימה, ובזאת תפול עליו לכל הפחות יראה כלשהי. כדאיתא ברמב"ם (יסו"ת ב, ב) שבשעה שמתבונן האדם במעשי ה' וברואיו הנפלאים מיד תפול עליו היראה, ומתוך התבוננות זו בגדלות הבורא קודם קיום המצוה תפול עליו יראה שעומד לקיים רצון קונו. ומתוך היראה נתעורר לאהבה, על ידי שמתבונן שהא-ל הגדול חפץ שיקיים מצוותיו ורוצה בעבודתו.

אהבה ויראה – תריין גרפיין

כדרך שאומרים קודם כל קיום מצוה בדחילו ורחימו, כי האהבה והיראה המה תריין גרפיין שעל ידם עולים התורה והמצוות למעלה, כדאיתא בזוה"ק (תיקונים תיקון י כה): אורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרכת לעילא. היינו פרכת לעילא הוא מה שנתרומם האדם על ידי התורה

המשך בעמוד הבא >>>

כי יקרא קן ציפור לפניך וגו', שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים (כב, ו-ז).

לא גלה הקב"ה מתן שכרן של מצוות

במדרש (דברים רבה ו, ב) זה שאמר הכתוב (משלי ה, י) 'אורח חיים פן תפלו' וגו', אמר ר' אבא בר כהנא אמר הקב"ה לא תהא יושב ומשקל במצוותיה של תורה וכו'. למה הדבר דומה למלך ששכר לו פועלים והכניס אותן לתוך פרדסו וכו', בערב קרא לכל אחד ואחד, אמר לו תחת איזה אילן עשית אמר לו תחת זה אמר לו לפל הוא שכרו זהוב אחד וכו', קרא לאחר אמר לו תחת איזה אילן עשית אמר לו תחת זה אמר לו זית הוא שכרו מאתיים זוז. אמרו לו לא היית צריך להודיע אותנו איזה אין שכרו מרובה כדי שנעשה תחתיו (בתמיהה), אמר להם המלך אילו הודעתי היאך היה כל פרדסי נעשה.

כך לא גילה הקב"ה מתן שכרן של מצוות, חוץ משתי מצוות החמורה שבחמורות והקלה שבקלות, כבוד אב ואם חמורה שבחמורות ומתן שכרה אריכות ימים והקלה שילוח הקן ומהו שכרה אריכות ימים.

יש לבאר בשלמא בפרדס רוצה המלך שיהיו בו כל מיני האילנות ולכך לא פירש מתן שכרו של כל אילן, אבל בקיום המצוות מה חסרון יש אם יקיימו יותר המצוות החמורות.

ועתה לשון תשובה – שלא יתמהמה בתשובתו

היה הוה שמור שומרים ומצפים שבת קדשך (זמר י-ה אכסוף).

יש לבאר מה טעם אמר היה הוה ולא אמר ויהיה [ועיין עטרת שלום לרבינו הגה"ק מוהר"ש מבראהין ז"ע].

הרמז בזה כי ארבעה בתים שבזמור זה ראשי תיבות שם הוי"ה ב"ה, ובית שני כנגד ה' ראשונה שבשם שהיא ה' עילאה הרומז לתשובה. ובבוא איש יהודי לשוב בתשובה יש לו להתבונן שהבורא יתברך היה והוה, כמה חסד ורחמים השפיע לו הבורא יתברך מעודו כל הימים ואף עתה משפיע לו כל צרכו, ואם כן כמה גדולה חובתו לשוב אליו יתברך ומה גדולה הבושה שימרה פיו יתברך ולא ימלא רצונו.

אמנם התבוננות באשר הבורא יתברך יהיה פעמים שיכולה להיות באופן שתיביאהו להתעצל בתשובתו, שיסבור בדעתו מאחר שהבורא יתברך קיים לעולם, יכול להמתין בתשובתו ואין צריך להזדרז לשוב אליו יתברך מיד. והאמת כי מה שיש לו לתקן עתה אין יכול לתקן בשום זמן אחר, ועל זה אמרו חז"ל (בראשית רבה כא, ו) אין ועתה אלא לשון תשובה, שצריך להזדרז עתה בתיקון נפשו ולא ידחה תשובתו לזמן אחר. לכך לא נאמר בזמור אלא היה הוה ולא נאמר ויהיה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, כי תצא תשע"ה, ליל שבת אחר הזמר הקדוש

המצוות להדבק בהשם יתברך והוא דייקא על ידי שנתעורר לבו באהבה ויראה, אבל בלא דחילו ורחימו אין זוכה שתתעלה נפשו להדבק ביוצרה על ידי המצוה.

זקיני מרן אדמו"ר ז"ע היה חוזר בכל שנה בשבתות חודש אלול אמרי קודש מהרה"ק הר"ז ז"ע - שודאי יש בהם כח לבני ישראל לכל הדורות - שהיה הר"ז אומר, הנה באו זמני תשובה ואף זושא רוצה לחזור בתשובה אבל תשובה היא הרי דבר קשה, א"כ נקיים לכל הפחות הנוטריקון של תיבת תשובה, ובאות ש' נרמז 'שויתי ה' לנגדי תמיד' (תהלים טז, ח).

כי בבוא חודש אלול מתבונן בעצמו היאך נראו מצוותיו ועד כמה היה שלם חלק המחשבה בעבודתו, ומקבל על עצמו שמכאן ואילך יעבוד את יוצרו באופן שאף חלק המחשבה יהא כראוי, שיהיו מצוותיו בשלמות שם הוי"ה ב"ה במחשבה דיבור ומעשה וזהו 'שויתי הוי"ה לנגדי תמיד', **שיהא תמיד שם הוי"ה לנגדו בשלמות עבודתו במחשבה דיבור ומעשה** - על ידי שיהא המעשה והדיבור מתוך התעוררות הלב לאהבת ה' ויראתו.

מעלת הרצון אף שעדיין לא בא למדרגה זו

אף שיכול להרהר בדעתו - ולואי שאזכה לקיים המצוות כפשוטם ולהתרחק מדבר עבירה, ומה לי לעבודה בעיני 'שויתי ה' לנגדי תמיד'. האמת אינה כן ואף אם עדיין אינו **אוחז במדרגה זו צריך שיהא בו רצון לכך**, ולא יסיח דעתו מלהשתדל ולנסות לבוא לזה כפי יכולתו. כי ראשית כל אם לא יחשוב על כך כלל לעולם לא יבוא לכך, ועוד זאת שאף הרצון לבד חשוב מאד, כי בהיות דעתו ורצונו בדרגה כלשהי הרי הוא כבר שייך לכך אף אם עדיין לא השיגה בפועל.

כדאיתא **בשם משמואל** (פרשת לך לך תרע"ה) בשם אביו **האבני נזר ז"ע** שמהלכות עירוב יש ללמוד גודל כח מה שדעת האדם ורצונו בענין כלשהו, כי בעת חפץ ללכת

בשבת מחוץ לתחום מניח מערב שבת פת במקום כלשהו בתוך התחום ואומר שביתתי באותו מקום, ובוה נחשב לו כאילו דירתו שם והולך משם אלפיים אמה לכל רוח (עירובין ג). **והנראה מזה שאף שבפועל אינו שם כיון שדעתו למקום זה הרי הוא כמי שדר שם**, וכן הוא בעת חפץ האדם לבוא לדרגה כלשהי, שאף שלא הגיע שם נחשב לו כבר השיגה ודירתו שם.

קיום מצוות באהבה מתוך שאין יודעים מתן שכרן

זהו ביאור דברי המדרש שלא גילה הקב"ה מתן שכרן של מצוות, כענין המלך שלא הודיע שכר עבודת כל אילן בפרדסו **שאילו הודיעתי היאך היה כל פרדסי נעשה**. כי עיקר תכלית המצוה שידבק נפשו בחי החיים והוא נעשה דייקא על ידי שמקיימה באהבה ויראה, ובכל מצוה זוכה לאור ודבקות שנשפע דייקא במצוה זו.

ובאם היה הקב"ה מגלה שכרן של מצוות, לא זו בלבד שלא היו מקיימים המצוות הקלות ולא היו זוכים לאור המיוחד למצוות אלו, **אלא כל עיקר קיום המצוות היה נעשה מתוך רצון קבלת שכר ולא מתוך אהבת ה' ויראתו** ובוה היו מפסידים התכלית הנרצית. לכך לא גילה הקב"ה שכרן של מצוות, ועל ידי זה יעסקו בקיומם לשמו יתברך מתוך אהבה ויראה, ובוה יהא כביכול נעשה פרדסו של הקב"ה שיעסקו ישראל במצוות בשלמות הראוי.

כדאיתא במשנה (אבות ב, א) **הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה** שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות, ועוד אמרו (שם ד, ב) **הוי רץ למצוה קלה וכו' שמצוה גוררת מצוה וכו' ששכר מצוה מצוה**. **שעל ידי שאין יודע מתן שכרן של מצוות עוסק בהם מתוך אהבת ה' ויראתו**, ומתוך תשוקתו ליוצרו נתאוה לקיים עוד מצוות ה' כמאמר הכתוב (קהלת ה, ט) **'אוהב כסף לא ישבע כסף'**, ותשוקה זו המאירה בנפשו על ידי קיום המצוה היא גופא שכר המצוה וזהו שכר מצוה מצוה.

בתקיעת שופר נתגלה האהבה שבפנימיות הלב

זהו ביאור דברי הגמרא (ראש השנה טז.) למה תוקעין, למה תוקעין רחמנא אמר תקעו, אלא למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין ותוקעין ומריעין כשהן עומדין כדי לערבב השטן, וברש"י **כשרואה ישראל מחבבין המצוות מסתתמין דבריו**. כי בכל ימות השנה יורד השטן ומסטיין ומבקש למנעו מקיום המצוות, ואף בעת מתגבר האדם לקיים מצוות גורם שיהא רק מן השפה ולחוץ ללא הרגשת אהבה ויראה פנימיים. ובבוא ר"ה עולה ומקטרג שאין ישראל מקיימים מצוות ואף מה שמקיימים אינו בשלמות, שנחסר בהם חלק המחשבה לקיימם בדחילו ורחימו.

לכך נוטלים ישראל שופרותיהם ותוקעין בהם, ומורה קול השופר על קול פנימי היוצא מעומק הלב ונתגלה גודל אהבתם להשם יתברך שבפנימיות לבם, וממילא אף אם קיום המצוות לא היה תמיד מתוך התעוררות הלב לאהבתו יתברך, נשלם חלק זה בגילוי תשוקת לבם להשם יתברך על ידי תקיעת שופר. ומתוך שנתעורר פנימיות לבם בתקיעות דמיושב אינם מסתפקים בזאת, **אלא מבקשים לתקוע עוד במעומד להוסיף בגילוי קול הפנימי שבלבם**, שהוא גודל אהבתם ליוצרם ורצונם לקיים מצוותיו מאהבה.

ובעת רואה השטן שישראל מחבבין המצוות ונראה שרצונם לעשות רצון קונם מאהבה, והוא גילוי דעת שאף כל המצוות שקיימו בימות השנה שלא בכונה ופנימיות הלב, רצונם האמיתי לקיים תמיד מצוות ה' בלבם שלם. **מסתתמין טענותיו על ישראל** ונשפע להם חיים חדשים ממקור החיים, לעשות רצונו ולעבדו מתוך אהבה ושמחה וכל טוב.

יעזור השם יתברך שנוכה לתשובה אמיתית מתוך פנימיות הלב ולכל ההשפעות טובות בגשמיות וברוחניות, ולשנה הבאה נזכה לכתובה וחתומה טובה לנו ולכל ישראל ונזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

כי תצא תשע"ז, רעוא דרעיון

מאורי אור

פרשת כי תצא באור רבותינו

שבטלו יצרא דע"ז ובקשו לבטל אף יצר התאוות ואזי אפילו ביעתא בת יומא לא אשכחו. פירש המגיד ביעתא מלשון תפלה, **שאחר שבטלו אש התאוה לא השיגו אף תאוה ותשוקה בתפלה**, שזהו ענין התפלה שמשתוקק להתקרב ליוצרו.

ומכלל זה שעבודת איש יהודי להביא טבע התאוה שבלבו בעיני קדושה להתאוות ליוצרו, **וככל שמבטל תאוות הגוף ומתגבר בעיני תענוג המותרים זוכה לתשוקה רוחנית בעבודתו**, כמאמר הכתוב (שיר השירים ג, א) **'אני לדודי ודודי לי'**, שעל ידי שמקריב לכל הפחות משהו מה'אני' - לדודי' זוכה להרגשת קרבתו יתברך - 'דודי לי'.

והרחקה שלא לילך אחר שרירות לבו אף בעיני היתר, מובטח לו שלא יכשל ח"ו בדבר איסור.

זהו רמז הכתוב **'כי תצא למלחמה על אויבך'** וכפירש"י במלחמת הרשות הכתוב מדבר, שאף כי עתה המלחמה על אויב אחד שהוא עניני רשות והיתר, באמת יש כאן עוד אויב שהוא עניני איסור, **כי אם לא ילחם בהיתר יבוא לבסוף ח"ו אל האיסור**, ולכן נאמר 'אויבך' לשון רבים. אמנם סיים הכתוב בלשון יחיד 'ונתנו', כי בפועל המלחמה רק על היצר המבקש להכשילו בעיני היתר.

על זה אמר 'שבית שבי' כדרך דאיתא (אורח לחיים פרשת בראשית) **מהמגיד ממעזריטש** בדברי הגמרא (יומא טז):

מתוך שיחת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בפתיחת זמן אלול תשע"ח – התחלת לימוד מסכת בבא מציעא בשיבתנו הק'

יש לומר בביאור דברי הגמרא בריש בבא מציעא למה לי למתנא זה אומר אני מצאתיה וזה אומר אני מצאתיה זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי ליתני חדא וכו', אי תנא אני מצאתיה הוה אמינא מאי מצאתיה ראיתיה אע"ג דלא אתאי לידיה בראיה בעלמא קני, תנא כולה שלי דבראיה לא קניא. בזה יש לפרש הכתוב (משלי ב, ד) 'אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא', בחור יכול לחשוב שאמנם צריך למצוא דעת אלקים, אבל הכונה לראיתיה – ראיתיה את הרש"י והתוס', וחושב שבוהו כבר קנה זאת. אבל האמת שלמצוא דעת אלקים הוא דוקא כאשר כולה שלי – דאתי לידי משמע, אין די בראיתיה, אלא דאתי לידיה – להכנס לעומק הסוגיא עד שיהא לו בהירות. כולה שלי – לא לוותר על אף סברא – על אף הבנה בתוס' וברעק"א. הוא לא ילך לישון עד שהסוגיא תצא ברורה – עד שהפרק יהיה ברור, רק כך הוא שייך לדעת אלקים תמצא' – כולה שלי.

מצוה בביטול הרצון גוררת מצוה כמותה

עוד יש לומר הכתוב 'כי תבנה בית חדש וגו', ופירש"י אם קיימת מצוות שילוח הקן סופך לבנות בית חדש ותקיים מצוות מעקה שמצוה גוררת מצוה וכו'.

דאיתא במשנה (מגילה ד, ט) האומר על קן ציפור יגיעו רחמיך משתקין אותו ופירשו בגמרא (כה) מפני שעושה מדותיו של הקב"ה רחמים ואינן אלא גזירות. נמצא בעת שמקיים היהודי המצוה לשלח האם קודם שנוטל הבנים, אף שיש במעשה זה טבע הרחמים שלא ליטול הבנים בפני האם, יש לו לקיים המצוה בביטול טבעו ורצונו רק כמקיים גזירת מלך.

והנה אמרו חז"ל (ויקרא רבה כז, ב) 'מי הקדימני ואשלם' (איוב מא, א), מי מל לפני קודם שנתתי לו בן, מי עשה לפני מזוזה קודם שנתתי לו בית, ובספ"ק (ראה באר מים חיים פרשת כי תשא) הקשו מה שייך קיום מצוות מילה קודם שיש בן או קיום מצוות מזוזה קודם שיש בית. וביארו שיכול להשתוקק שיהא לו בן כדי שיקיים מצוות מילה, וכן לצפות שיהא לו בית כדי לקיים בו מצוות מזוזה, ובאופן זה הקדים המצוה לבן ולבית.

בזה יתברר דברי רש"י אם קיימת מצוות שילוח הקן סופך לבנות בית חדש ותקיים מצוות מעקה שמצוה גוררת מצוה. כי ענין מצוה גוררת מצוה, שכפי ערך ואיכות המצוה שמקיים תהא המצוה הנגזרת אחריה, ולזה פירש רש"י שאחר שמקיים מצוות שילוח הקן באופן הראוי שמבטל רצונו לרצון יוצרו, וזכה כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך, שיהא כל בנין הבית מתוך ביטול הרצון לגמרי להשם יתברך באופן שכל חפצו בבנינו כדי לקיים בו מצוות מעקה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, כי תצא תשפ"א, ליל שבת

וזהו 'ושבת שבי', שעל ידי שיוצא למלחמת הרשות בעניני היתר, אין זוכה רק להכניע האויב אלא ושבית שבי, שהכח שביד הצד שכנגד להתאוות לתענוגי הגוף בא לצד הקדושה לתשוקה ותאוה לא-ל חי.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, כי תצא תשע"ז, ליל שבת

הקב"ה נמצא עם האדם במלחמתו עם יצרו

עוד יש לומר דאיתא בעל הטורים שהפרשה קודמת מסתיימת בתיבת 'הוי"ה' וסמך ליה 'כי תצא למלחמה' לומר שה' יוצא עמך וכו'.

במדרש (רבה) בריש פרשתן איתא הטעם שמילה ליום השמיני כדי שיהא בתינוק כת. וידועים דברי המדרש (ויקרא רבה כז, י) המובאים בט"ז (י"ד רס"ק יג) שהבהמה כשרה לקרבן מיום השמיני כדי שיעבור עליה שבת מקודם, משל למלך שאמר כל אכסנאי שבא לעיר לא יראה פני עד שיראה פני מטרונא תחלה. ומבאר הט"ז שזהו אף טעם המילה ליום השמיני.

והביאור כי ענין המילה הוא מחמת שמשעה שנענר התינוק לצאת ממעי אמו ניתן בו יצה"ר כדכתיב (בראשית ד, ט) 'לפתח חטאת רובץ', ועל ידי הסרת הערלה נתגלה בו שם הוי"ה וניתן בו הכח להלחם עם יצרו. לכך הוקשה למדרש כיון שיהציר ניתן בו משהו שיוצא ממעי אמו, מה טעם אין מלין אלא ביום השמיני. ואמרו שהוא בכדי שיהא בו כח, ובט"ז ביאר ע"פ דברי המדרש בכדי שיעבור עליו שבת, ושניהם לדבר אחד נתכונן.

כי אמרו חז"ל (קידושין ל) יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, וכיון שיכול לנצח יצרו רק על ידי שמקודם בא הקב"ה לעזרו כביכול, אף במילה שהוא הכח להלחם ביצרו והוא הפעולה מצד האדם בהסרת הערלה שבוהו בא לשלמותו מצד מעשיו, צריך שיקדם לכך השבת שמאיר על ידה בתינוק שם הוי"ה ב"ה כדאיתא בזוה"ק (יתרו פח) מאי שבת שמא דקוב"ה, ובוהו יאה בו כח למצוות מילה שהוא הכח לנצח יצרו.

על זה מורה דברי בעל הטורים סמך ה' לכו תצא למלחמה לומר שהשם יוצא עמך, שקודם צאתו למלחמה היא מלחמת היצר צריך לשם הוי"ה ב"ה, כי רק בכח זה יכול לצאת למלחמה – 'ונתנו ה' אלקיך בידך'.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, כי תצא תשפ"ב, ליל שבת, שלום זכר לבן הדב"נ הרב לייבוש רובין שליט"א

ועשית מעקה לגגך – היראה שמירה לאהבה

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך וגו' (כב, ח).

איתא בספר יצירה (ה, יב) שהאותיות נקראים אבנים והתיבות בתים, ויבואר ע"פ מה דאיתא (ערכי נחל וישלח דרוש ב) מהבעש"ט הק' עה"פ (שיר השירים ה, ו) 'נפשי יצאה בדברו', שהדיבור מיסוד הרוח ובדיבור האדם יוצא חלק מרוחו ונפשו. ובעת מוציא מפיו דיבורי תורה ותפלה בדחילו ורחימו פרחי לעילא, שנעשים האהבה והיראה

לבושים ובית לדיבור שהוא חלק נפשו להיות לו קיום למעלה לדבק נפשו בחי החיים. אבל אם אין הדיבורים בדחילו ורחימו לא פרחי לעילא ואין להם קיום.

ממרו הס"ק מלעכוויטש איתא 'יחיל ה' מדבר קדש' (תהלים כט, ח), השם יתברך מייחל ומצפה לדיבור קדוש הנאמר מתוך חיות ודבקות. ועל ידי שמוציא דיבורים באהבה ודבקות, נוסף בו עוד אהבה ותשוקה בעסקו בתורה ותפלה כענין שאמרו שכן מצוה מצוה. אמנם בהתעורר בלבו אהבה צריך לשמרה על ידי היראה, שבהתחזקו בקבלת עול מלכות שמים יהא שמור שלא יפול מדבקותו בהשם יתברך.

זהו ביאור הכתוב 'כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך', שבעת בונה בית דיבורים קדושים מתוך אהבה ודבקות וזוכה על ידי זה לגג על הבית שהוא תוספת אהבה בלבו בתורה ותפלה, יעשה מעקה לשמור האהבה כדאיתא בזוה"ק קודש מעקה גימטריא יראה.

כן הוא בשבת כדאיתא בתיקוני זוהר (עין הקדמה ה) 'בראשית' אותיות יאר שבת יאר שבת, שנשפע בשבת אור ואהבה – 'מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים', ועם זה נשפע היראה להזהר במעשיו ודיבוריו מיראת השבת ובוהו שומר האהבה. כדאיתא במדרש (בראשית רבה יא, א) 'ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה' (משלי י, כב) – זו השבת, שבהשפעת ברכת השבת שיהא האהבה נשפע גם יראה לשמור האהבה ולא יפול ממנה. ומהבעש"ט הק' איתא (זאת זכרון השמטות לפרשת כי תשא) במה שאמרו חז"ל (ביצה טז) 'שבת וינפש' (שמות לא, יז), כיון ששבת ווי אבדה נפש, שהטעם שאומרים זה בתחלת השבת להזכירו שבצאת השבת מסתלקת הנשמה יתירה ויהא זהיר לשמרה כראוי.

ענין זה נרמז בתיבת חתן - חת מלשון יראה, שבעת משפיע השם יתברך חסד שמחה ואהבה, יש להתחזק ביראה כדי לשמור האהבה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, כי תצא תשע"ז, ליל שבת שבע

ברכות להרב אהרן פינחס שליט"א

עבודת התפילה [טז]

אשירה להויה כי גאה גאה

לאחר אמירת היהודי כל פרקי פסוקי דזמרה, כשליבו כבר הומה לבורא כל עולמים וסוער כגלי הים, תקנו הגאונים לומר בסוף הסדר את פסוקי שירת הים. אותה שירה שבני ישראל אמרו אי אז מול הים שנראה היה אך אמש כי סוגר עליהם מכל עבר, אותו הם עצמו נעשה להם ישועה גדולה ומאז ועד יום ביאת המשיח לא היה ולא יהיה עוד כדבר הזה.

אכן, באותו היום היה ישועה ונס גדול לאבותינו במצרים, אמנם ידוע שאין הקב"ה עושה ניסא למגבא - השי"ת אינו עושה ניסים לחינם, ואם עשה השי"ת נס גדול של שינוי הטבע כזה, כפי שמספרים חז"ל כי כל מימות שבעולם נחלקו, ובשירה נאמר בפירוש 'שמעו עמים ירגונו', והרי בכדי להציל את בני ישראל וודאי היה יכול השי"ת לעשות ניסים אחרים שאינם באופן של שינוי הטבע כל כך, ואם עשה השי"ת באופן זה וודאי היתה בכך תכלית לדורות, הארה נצחית.

משה רבינו ובני ישראל אכן הבינו כך, פתיחת שירת הים בפועל מתחילה באז' ישיר אבל הגאונים תקנו לומר גם את שני הפסוקים קודם השירה - ויושע ה' ביום ההוא, אמרה תורה 'ויושע' לשון עתיד - משה ובני ישראל ראו כי הישועה שהיתה להם היא לא ישועה של עבר, ישועתם היא ישועה של עתיד, ישועה של נצח, על כן פתח משה רבינו, את שירתו במילים 'אז ישיר', אף השירה היא על שם העתיד.

תורת שירת הים עמוקה היא מארץ מידה ורחבה מני ים, כל ספרי הצדיקים מלאים מוזן אל זן בפנימיות שירת הים, ננסה ללמוד קצת את הנוגע לעבודת ולאמונת היהודי, לשירת האדם ליצרו בכל מצב ובכל זמן.

כשרוכב על סוס טוב...

הרב הצדיק הקדוש מורנו ר' שלמה קארלינער אמר, מהלך אדם בינוני עשיר פרסאות ביום. זהו כשהוא הולך ברגליו אבל כשרוכב על סוס טוב בודאי יכול לילך ביום אחד הרבה יותר. וזהו משל הרומה לנמשל על הרחוקות שיכול לילך ביום אחד הרבה והרבה בעבודתו ית"ש ולהשיג חיות הבורא עד אין סוף כן מחיב האדם לילך בכל יום ויום... זה ידוע שאותה בחינה השינוי ישראל על הים. לזה אמר לו הקב"ה 'מה תצעק אלי'.

בית אהרן לפסח ד"ה א' במדרש מה תצעק אלי

צעקת הנשמה

מה תצעק אלי, בני ישראל צועקים אל השי"ת, צעקתם היא כבר קרוב לאלפיים שנה. מרא דעלמא כולה! הכל סגור עלינו מלפנים ומאחור, היו תקופות במשך הגלות שהכל סגור מסביב מבחינה גשמית, והיו תקופות כמו תקופתנו אנו שלעיתים תכופות חש היהודי שאור ה' אינו מאיר בקרבו, חשוך ומר לו.

צועק היהודי אל השי"ת, עיתים הצעקה היא מוחשית, צעקה שהאדם יכול לשמעה באזניו, ועיתים שהצעקה היא צעקת הלב, צעקת הנקודה הפנימית, זעק ליבם אל ה'. איך שתהיה הצעקה באיזה אופן ובאיזה מצב, עונה השי"ת אל משה רבינו ואל כל איש ישראל בדורות העתידיים - מה תצעק אלי, כל ניפק יודע הא דאיתא בזוה"ק מה תצעק אלי - בעתיקא תליא מלתא, תשובתו של הבורא ית"ש לצעקת איש ישראל היא - מה תצעק אלי, תלוי הדבר בבחינת עתיק.

גילוי אור החכמה ע"י אמונה קדומה

שם הויה"ש י' לו ארבע בחינות הארה, ואחת מהם הוא שם מ"ה הרומז על הארת החכמה, הארת החכמה לפי קוצר השגתנו את המבואר בספה"ק היא, כי השי"ת ברא את העולם בגין לאשתמודעא אלוקתיה - בכדי שכל העולם ידע כי יש בורא לעולם השליט בכל העולמות ומשגיח בפרטיות. איננו יודעים מה עומק רצונו של השי"ת בזה ואין טעם ברצון, אבל הרצון של השי"ת היה כי אורו יתגלה דווקא מתוך הסתר, השי"ת ברא עולם שנראה גשמי לחלוטין וברצונו שעל ידי התורה והמצוות נגלה כי העולם אינו גשמי כלל אלא כולו אלוקות.

הדברים נשמעים פשוטים וברורים, אך האמת שזו היא עבודת האדם, כי אחד הדברים שטבע השי"ת בבריאה הוא הרצון לשלוט, כל אדם מצד טבעו רוצה להרגיש שהוא 'שולט' במה שקורה עמו, רק כשהוא חש שאיבד הוא את

בעתיקא, עתיק הוא בחינה שלפני הצמצום בעולם הזה, לפני ההתלבשות באופני הבריאה, גילוי זה נתגלה לעם בני ישראל בקריעת ים סוף בפעם הראשונה, ומשם זכו ועלו לקבלת התורה.

משה ובני ישראל זכו להשיג אור זה והבינו כי אינו אור רק לשעתה, אלא אור הוא לכל הדורות ולכל המצבים, על כן פתחו ואמרו 'אז' כדאי' בספה"ק (קדושת לוי, כ"ק מרן אדמו"ר מוה"ר אדמו"ר מוה"ר ז"ע ועוד) דבני ישראל השיגו באותה שעה שכל שבעת המידות בכל סוגי ההתלבשות כולם, הם לבוש וכיסוי לנקודת האל"ף, פלא עליון ללא שום צמצום, והוא אשר אמרו בני ישראל - אז', הגילוי הזה של אז', זה יהיה שירת החיים של בני ישראל בכל הדורות.

זמר הוא בלבוש ושייר ללא לבוש

פסוקי דזמרה נקרא לשון 'זמר' ואילו אנחנו מסיימים אותה עם 'שירה', ברד"ק וכן בראב"ע בתהלים (ק) כתבו כי הזמרה היא בכלי והשירה היא בפה, כשמנגנים בכלי אזי הקול מתלבש ומתברר לפי הכלי שמנגנים בו, אם מנגנים בחצוצרה יושמע קול אחד ואילו בקלרינט נשמע קול שונה, הרי שהזמרה הוא התלבשות, ואילו לשירה בפה אין שום לבוש, השירה בפה, כמות שהיא יוצאת כך היא נשמעת, ללא שום התלבשות או בירור.

כי הזמרה הוא בירור - מזמר עריצים, מברר כי הרע הוא בעצם טוב, וההסתר הוא בעצם גילוי, לאחר שאנחנו מבררים זאת בפסוקי דזמרה מתעלים אנו יותר ומכריזים 'בעתיקא תליא מלתא', לא משנה אם נראה הדבר ועודנו צמצום, גם אם איננו רואה היכן נמצא השי"ת בקרבי עדיין נמצא הוא, נמצא ומאיר אף טרם ההתלבשות.

בליכה שירה עמי...

תשורי מראש אמנה. השירה היא על האמונה הקדומה, כמאמרו הקדוש של המגיד מקאז'ניץ על מאמר חז"ל במדרש רבה עתידין ישראל שיאמרו שירה לעתיד לבוא - עתידין מלשון מזומנים כמו להיות עתודים ליום הזה, ישראל מזומנין לומר שירה אף על עצם ההסתר, אף על הישועה שתבוא רק לעתיד לבוא - ובלילה שירה עמי, אור ללא לבוש, דבקות ללא תנאי, תשורי מראש אמנה - שירת האמונה השרשית, שירת השמחה עם השי"ת בכל מצב.

על כן אמרוהו משה ובני ישראל בלשון עתיד כי זו מציאות בני ישראל בכל שנותם, בין כשישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו, בין כשישבו גם בכו בזכרם את ציון.

זו הדרכתו של רבינו הקדוש מקארלין ע"פ ביאור הבית אהרן' - כשרוכב על סוס טוב יכול האדם לילך הרבה יותר בעבודה, אם מבין האדם שההשגות שלו הם אפילו לא ההתחלה, ההתגברויות שלו הם מעט מזעיר מהארת השי"ת עליו, יש לו 'סוס טוב' הוא רוכב על משהו אחר, גבוה ונעלה ממנו, רק יוציא את עצמיותו מאן - טרם יקראו ואני אענה ויכול להתקרב אל השי"ת ביותר.

שירה בשמחה

שירת הים - ים רומז על בחי' חכמה כדאי' בזוה"ק כמה פעמים, אומרים אנו מדי יום את שירת הים בשמחה, שמחים אנו עם הבורא ית' ואיתו לבד כשטוב וגם כשח"ו לא, על כן האומר שירה בשמחה מוחלים לו כל עוונותיו, יהודי שזוכה להשיג את האמונה בצורה כזאת בהירה ומוחשית, עד כדי שיכול לעורר בעצמו שמחה אמיתית, ממילא מתכפרים עוונותיו כי העוון - המפריד בינו לבין אלקיו נמחה כלא היה בגודל אמונתו ודבקותו ביוצרו.

אשירה לה' כי גאה גאה - שם הויה"ה הוא הגילוי של השי"ת בעולם, ובשעת שירה מגלים אנו כי יש למעלה משם הויה"ה, יש למעלה מכל כינוי ושם, אמר אויב ארדוף אשיג אחלק - חמשה אלפ"ף הרומזים על חמשת הבחינות הקדומות כנודע.

הרבה יותר ממה שקראנו לפניכם איתא בספה"ק ואנחנו לא באנו אלא להטעים מעט מן הצירי באורו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.